

วิธีช่วยเหลือตัวเองเบื้องต้น เมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้

1. ต้องควบคุมสติให้ได้ อย่าตื่นกลัวจนทำอะไรไม่ถูก แล้วเปิดสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ (ถ้ามี) และหากได้ยินสัญญาณเตือนไฟไหม้ ให้รีบออกจากตัวอาคารทันที อย่าเสียเวลาตรวจสอบว่าเพลิงไหม้ที่ใด

2. หากเพลิงมีขนาดเล็ก พอที่จะดับเองได้ ให้ใช้ถังดับเพลิง เพื่อดับไฟ หากไม่มีอุปกรณ์ หรือไม่สามารดับเพลิงเองได้ ให้รีบแจ้งตำรวจดับเพลิง โทร. 199 จากนั้นรีบออกจากตัวอาคารทันที และปิดประตูหน้าต่างห้องที่เกิดเพลิงไหม้ให้สนิทที่สุดทันที (ถ้าทำได้) เพื่อให้เกิดภาวะอับอากาศ วิธีนี้จะช่วยให้เพลิงไหม้ช้าลง ทำให้ง่ายต่อการดับเพลิง แต่ต้องแน่ใจว่าไม่มีใครติดอยู่ข้างใน แล้วรีบวิ่งหนีออกมา

3. หากอยู่ในอาคารที่มีเพลิงไหม้ ก่อนจะไปเปิดประตูต้องแตะลูกบิดก่อน โดยนั่งชันเข่าให้มันคงหลัง ประตู แล้วใช้หลังมือแตะที่ลูกบิดประตู ถ้ามีความร้อนสูงแสดงว่ามีเพลิงไหม้ในห้อง หรือบริเวณใกล้เคียง ดังนั้น อย่าเปิดประตูโดยเด็ดขาด แต่หากลูกบิดไม่ร้อน ให้ค่อยๆ บิดออกช้าๆ โดยใช้ไหล่คอยหนุนประตูไว้ หากทำได้ควรหาผ้าชุบน้ำปิดจมูก หรือผ้าห่มชุบน้ำชุ่มๆ ไว้ด้วย

4. หากต้องเผชิญกับควันไฟที่ปกคลุม ให้ใช้วิธีคลานต่ำๆ และหนีไปยังทางออกฉุกเฉิน เพราะอากาศที่พอหายใจได้จะอยู่ด้านล่างเหนือพื้นห้องไม่เกิน 1 ฟุต เนื่องจากผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บในเหตุเพลิงไหม้ประมาณร้อยละ 90 เป็นผลมาจากสำลักควันไฟ เพราะมีทั้งก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์และไอร้อนทำให้ขาดออกซิเจน ควรเตรียมหน้ากากหนีไฟฉุกเฉิน (Emergency smoke mask) ไว้จะปลอดภัยกว่า หรืออาจใช้ถุงพลาสติกใสขนาดใหญ่ตักอากาศ แล้วคลุมศีรษะหนีไฟควันออกมา เพราะการคลานต่ำจะไม่สามารถทำได้จากชั้นบนลงชั้นล่างที่มีควัน

5. อย่าใช้ลิฟต์และบันไดเลื่อนขณะเกิดเพลิงไหม้ เพราะอุปกรณ์เหล่านี้จะหยุดการทำงานเนื่องจากไม่มีกระแสไฟฟ้าให้ใช้บันไดหนีไฟเท่านั้น

6. หากติดอยู่ในวงล้อมของไฟ ให้โทรศัพท์แจ้งหน่วยดับเพลิงว่าท่านอยู่ที่ตำแหน่งใดของเพลิงไหม้ แล้วหาทางช่วยเหลือตัวเองโดยปิดประตูให้สนิท หาผ้าหนาๆ ชุบน้ำอุดตามช่องที่ควันเข้าได้ เช่น ใต้ประตูหรือช่องลมต่างๆ ปิดพัดลมและเครื่องปรับอากาศ แล้วเปิดหน้าต่างส่งสัญญาณด้วยการใช้ไฟฉายหรือผ้าโบก และตะโกนขอความช่วยเหลือ ทั้งนี้ เพื่อให้คนนอกอาคารรู้ตำแหน่งที่แน่นอน

7. หากมีไฟลามติดตัว อย่าเพิ่งวิ่ง เพราะยิ่งวิ่ง... ไฟจะยิ่งลุกลาม ให้หยุดนิ่ง และล้มตัวลงนอนกับพื้นทันที หลังจากนั้นให้ใช้มือปิดหน้า กลิ้งตัวทับเสื้อผ้าที่ติดไฟจนดับ

8. ถ้าหนีออกมาได้แล้ว ไม่ควรกลับเข้าไปในอาคารอีก หากยังมีคนอื่นติดอยู่ภายในอาคาร ให้แจ้งเจ้าหน้าที่ดับเพลิงทราบ เพื่อให้เจ้าหน้าที่จะได้เข้าไปช่วยเหลือผู้ที่ติดอยู่

เบอร์โทรศัพท์สถานีดับเพลิง

สำนักงานเทศบาลเมืองพนัสนิคม 038-461144 ต่อ 123 สถานีดับเพลิง 038-461111 หรือ 199

ด้วยความปรารถนาดีจาก....

นายวิชัย อัมราลิขิต

นายกเทศมนตรีเมืองพนัสนิคม

๒๘๒ อัคคีภัย ภัยที่ป้องกันได้

งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

เทศบาลเมืองพนัสนิคม

นิยามและสาเหตุการเกิดอัคคีภัย

อัคคีภัย หรือ ภัยที่เกิดจากเพลิงไหม้ หมายถึง สาธารณภัย ประเภทหนึ่งที่เกิดจากไฟ ไฟเป็นพลังงานอย่างหนึ่งที่ทำให้ความร้อน ความร้อนของไฟที่ขาดการควบคุม ดูแล จะทำให้เกิดการติดต่อกลุกลามไปตามบริเวณที่มีเชื้อเพลิง เกิดการลุกไหม้สภาวะของไฟจะรุนแรงมากขึ้น ถ้าหากการลุกไหม้มีเชื้อเพลิงหนุน หรือมีไอของเชื้อเพลิงถูกขับออกมา

สิ่งที่ทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย หมายถึง เชื้อเพลิง สารเคมี หรือวัตถุใด ๆ ที่มีสถานะเป็นของแข็ง ของเหลว

หรือก๊าซ ที่อยู่ในภาวะพร้อมจะเกิดการสันดาปจากการจุดติด
ใด ๆ หรือการสันดาปเอง

ธรรมชาติของไฟ.....คืออะไร

ไฟเกิดขึ้นจากการรวมตัวขององค์ประกอบ 3
องค์ประกอบในสภาวะที่เหมาะสม ถ้าขาดองค์ประกอบใด
องค์ประกอบหนึ่งไฟก็ไม่สามารถจะเกิดขึ้นได้ องค์ประกอบ
เหล่านี้ ได้แก่

1.เชื้อเพลิง เชื้อเพลิงที่ทำให้เกิดการลุกไหม้จาก
สารเคมี แบ่งเป็น 2 ประเภท คือสารอินทรีย์เคมี และ
อินทรีย์เคมี

สารอินทรีย์เคมี เป็นสารที่เป็นพวกแร่ธาตุที่ไม่ได้
เกิดจากสิ่งมีชีวิต และมีส่วนประกอบของคาร์บอน เช่น
โพลีเอทิลีน ไนโตรเจน โซเดียม กรดต่าง ๆ เป็นต้น

สารอินทรีย์เคมี เป็นสารที่มาจากสิ่งมีชีวิต มี
ส่วนประกอบของธาตุคาร์บอน เช่น น้ำมัน ถ่านหิน ก๊าซ
ธรรมชาติ เป็นต้น

2.ความร้อน เป็นสิ่งที่ทำให้อุณหภูมิของเชื้อเพลิง
สูงขึ้นถึงจุดติดไฟทำให้องค์ประกอบของการเกิดไฟหรือเรียกว่า
ปฏิกิริยาการสันดาป เกิดขึ้นอย่างเหมาะสม ซึ่งเชื้อเพลิงแต่ละ
ชนิดย่อมจะมีจุดติดไฟไม่เหมือนกัน

3.ออกซิเจน บรรยากาศทั่ว ๆ ไปมีไนโตรเจน 79.04
% ออกซิเจนผสมอยู่ 20.93 % และคาร์บอนไดออกไซด์ 0.03
% โดยออกซิเจนจะเป็นตัวทำให้เกิดการเผาไหม้

การป้องกันอัคคีภัย มีดังนี้

1.ตรวจสอบบรรดาสายไฟ เครื่องใช้ไฟฟ้า ที่
ใช้อยู่ในบ้านของคุณ เช่น ถ้าสายไฟเก่าโหมม ถลอกปอกคร
เปลี่ยน

2.อย่าให้เด็กเล่นไม้ขีดไฟ ไฟแช็ค และต้องเก็บให้พ้น
ตาพ้นมือเด็ก

3.บุหรี นอกจากจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพตามที่
ทราบกัน มันยังเป็นตัวการสำคัญก่อให้เกิดอัคคีภัย

4.ก่อนเข้านอนหรือก่อนนอนออกจากบ้าน ควร
แน่ใจว่า ไม่ได้จุดธูป จุดเทียน เปิดแก๊ส เปิดเตาไฟฟ้าเสียบ
ปลั๊ก (โดยเฉพาะปลั๊กเตารีด) ทิ้งค้างไว้

5.จัดเตรียมถังดับเพลิงมือถือขนาดที่สามารถใช้ได้
สะดวก อย่างน้อย 1 ชุด จัดเตรียมให้มีช่องทางออกจาก
อาคารที่สามารถใช้ได้ตลอดเวลา

6. หน้าต่างที่ติดตั้งเหล็กคัต ต้องมีช่องที่เปิดได้อย่าง
น้อย 1 บาน ทุกห้อง

การเลือกใช้เครื่องดับเพลิง

1. ไฟประเภท A ได้แก่เพลิงที่เกิดขึ้นจากวัสดุติดไฟทั่วไป
เช่น ไม้ ผ้า กระดาษ พลาสติก ฯลฯ ไฟที่เกิดจาก
เชื้อเพลิงเหล่านี้ สามารถดับได้ด้วยการใช้ความเย็น โดยการ
ใช้น้ำฉีดเป็นฝอย หรือฉีดพุ่งตรงไปยังต้นเพลิงนั้น ๆ ไฟ
ประเภทนี้จะเหลือถ้าผ่านทิ้งไว้

2. ไฟประเภท B ได้แก่เพลิงที่เกิดจากของเหลวหรือแก๊ส
เช่น น้ำมัน แก๊สต่าง ๆ จาระบี และสิ่งที่ใช้สำหรับล้าง
ละลายทำความสะอาดต่าง ๆ ซึ่งจะดับได้ด้วยวิธีป้องกันมิให้
อากาศเข้ารวมตัวกับเชื้อเพลิง หรือการลดอุณหภูมิของ
เชื้อเพลิง โดยใช้โฟม ผงเคมี ไฟประเภทนี้จะไม่มีถ้าผ่าน
เหลือทิ้งไว้

3. ไฟประเภท C ได้แก่เพลิงที่เกิดขึ้นจากเครื่องมือไฟฟ้า
ต่าง ๆ เช่น อุปกรณ์ระบบไฟฟ้า เครื่องใช้ไฟฟ้า ฯลฯ ก่อน
อื่นต้องพยายามตัดวงจร ไฟฟ้าเสียก่อน เพื่อลดอันตรายลง
การดับไฟต้องใช้เครื่องมือที่ไม่เป็นสื่อไฟฟ้า เช่น ฮาลอน
คาร์บอนไดออกไซด์ หรือเคมีแห้ง

4. ไฟประเภท D ได้แก่เพลิงที่เกิดขึ้นจากวัสดุจำพวก
โลหะติดไฟ เช่น แมกนีเซียม ฯลฯ ลักษณะการลุกไหม้ให้
ความร้อนสูงมาก เป็นอันตรายต่อสายตา การดับเพลิง
ประเภทนี้ให้ใช้สารเคมีจำพวก ผงเกลือแกง หรือทรายแห้ง
ห้ามใช้น้ำดับไฟประเภท D โดยเด็ดขาด

